

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ JELENIEJ GÓRY

z dnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Apelu Rady Miejskiej Jeleniej Góry do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącego konieczności zmiany zaproponowanego budżetu unijnego dla Dolnego Śląska w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2021-2027

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2020 r. poz. 713, z późn. zm.) oraz § 30 ust. 3 pkt 3 uchwały Nr 61.VII.2019 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie Statutu Miasta Jelenia Góra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2019 r. poz. 2229) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Apel Rady Miejskiej Jeleniej Góry do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczący konieczności zmiany zaproponowanego budżetu unijnego dla Dolnego Śląska w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2021-2027, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2. Apel zostanie przesłany do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Jeleniej Góry.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADA MIEJSKA JELENIEJ GÓRY
dnia 5 lutego 2021 r.

Apel Rady Miejskiej Jeleniej Góry do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczący konieczności zmiany zaproponowanego budżetu unijnego dla Dolnego Śląska w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2021-2027

Rada Miejska Jeleniej Góry wyraża głębokie zaniepokojenie i sprzeciw wobec propozycji Ministerstwa Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej podziału funduszy z Unii Europejskiej dla Dolnego Śląska w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2021-27. W propozycji budżetu unijnego dla Dolnego Śląska w RPO na lata 2021-2027 przewidziano ok. 4 mld zł (czyli 870 mln euro). W RPO dla Dolnego Śląska na lata 2014-2020 mieliśmy do dyspozycji kwotę 10 mld zł (czyli ok. 2,2 mld euro). Oznacza to, że w nowym rozdaniu środków z Unii Europejskiej na lata 2021-2027 Dolny Śląsk otrzymałby 6 mld zł mniej.

Województwo Dolnośląskie ma w skali całego kraju jedno z największych wewnętrznych, subregionalnych różnicowań rozwojowych. Podkreślenia wymaga fakt, że oba subregiony sudeckie, zamieszkane przez ponad 1,2 mln ludności, notują najniższe wskaźniki rozwojowe PKB per capita w stosunku do średniej unijnej (dane za 2017 r.: Subregion Jeleniogórski 54%, Subregion Wałbrzyski 51%), porównywalne z województwami Polski Wschodniej.

Istotny z punktu widzenia uznania całego Województwa Dolnośląskiego za obszar przejściowy próg 75% PKB per capita spełnia tylko 38% ludności zamieszkałej na zaledwie 19% jego powierzchni. Znaczące wewnętrzne zróżnicowanie Województwa Dolnośląskiego potwierdza wskaźnik dyspersji (rozwarstwienia), w poszczególnych subregionach. W 2016 r. kształtował się na poziomie 31%, co oznacza, że PKB w poszczególnych subregionach ważony liczbą mieszkańców różnił się od średniej wojewódzkiej o 31%. I jest to poziom rozwarstwienia wyższy od średniej dla całego kraju wynoszącej 21%. Należy zaznaczyć, że w 2004 r. wskaźnik rozwarstwienia dla naszego województwa wynosił 27%, co świadczy o pogłębiającym się zróżnicowaniu wewnątrzrozwojowym Województwa Dolnośląskiego. Dolny Śląsk ma wysoki wskaźnik urbanizacji wynoszący w 2018 r. 68,6% ogółu ludności. Na liście 122 miast Polski tracących swoje funkcje społeczno – gospodarcze aż 15 zlokalizowanych jest w dwóch subregionach sudeckich z najniższym wskaźnikiem PKB per capita. Trudno zaakceptować fakt, iż przy tak nieznacznym przekroczeniu o 2 punkty procentowe poziomu rozwoju dla obszarów przejściowych (77% PKB per capita w 2017 r.), Dolny Śląsk ma otrzymać tak znacząco niższą alokację dla RPO WD 2021-2027, która może przyczynić się do regresu rozwojowego. Dolny Śląsk jest 5 pod względem liczby ludności regionem w kraju, jednego z najważniejszych wskaźników, bo fundusze unijne mają za cel poprawę poziomu życia wszystkich mieszkańców UE.

Tymczasem Dolny Śląsk ma najniższy poziom przyznanych środków w przeliczeniu na mieszkańca – ok. 300 euro. Trzeba jasno zaznaczyć, iż w stosunku do obecnego okresu programowania nastąpił tu ogromny spadek (w okresie 2014-2020 wskaźnik ten wynosił ponad 700 euro na mieszkańca). Wyższy wskaźnik przydziału środków na mieszkańca będą mieć województwa Polski Wschodniej, objęte dodatkowo Programem Krajowym Polska Wschodnia, mające PKB per capita na poziomie porównywalnym do obu subregionów sudeckich!

Rada Miejska Jeleniej Góry nie zgadza się na tak drastyczne różnice w alokacji środków – ponad 3 razy mniej w przeliczeniu na mieszkańców województw Polski Wschodniej i Mazowska oraz 2,5 razy mniej w przeliczeniu na mieszkańców sąsiednich województw: lubuskiego i opolskiego. Takie działanie stoi w rażącej sprzeczności z jednym z najważniejszych celów Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jakim jest zwiększenie spójności terytorialnej Polski.

Rada Miejska Jeleniej Góry chce stanowczo zaznaczyć, że nieuprawnionym jest łączenie środków kompensacyjnych z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji przeznaczonych na łagodzenie skutków niezakończonych transformacji gospodarczej obszarów węglowych (w Rozporządzeniu PE i Rady o ustanowieniu FST zasięgiem tego funduszu został objęty Subregion Wałbrzyski), ze środkami strukturalnymi, przeznaczonymi w ramach alokacji dla całego Województwa Dolnośląskiego.

Proponowana dla Dolnego Śląska kwota alokacji 870 mln euro nie daje szansy na realizację dalszych projektów prorozwojowych w subregionach sudeckich, posiadających mniejsze zasoby inwestycyjne i obciążonych w obecnym okresie programowania wyższym poziomem współfinansowania projektów w wysokości 30% wkładu własnego. Mniejsze miasta Dolnego Śląska tracące swoje funkcje społeczno – gospodarcze i gminy ujęte w Raportcie PAN zespołu Profesora Przemysława Śleszyńskiego jako obszary zmarginalizowane, mające już w obecnej perspektywie ogromne trudności w aplikowaniu o środki z udziałem własnym w wysokości 15%, bez dodatkowego wsparcia zostaną pozbawione możliwości realizacji kolejnych projektów inwestycyjnych, bo nie będzie je stać na dwa razy większy udział własny. Prognozy te niestety dodatkowo potwierdza obecna sytuacja epidemiczna, wyjątkowo dotkliwie doświadczająca właśnie subregiony sudeckie, których gospodarka jest mocno uzależniona od turystyki i usług leczniczo-uzdrowiskowych. Przeważająca część sudeckich gmin i ich mieszkańców jest silnie powiązana z turystyką. Tymczasem trwający nieprzerwanie od niemal roku (z przerwą na okres wakacyjny), lockdown już wywołuje negatywne konsekwencje – spadek dochodów, zapaść gospodarki, a tym samym rynku pracy, co determinować będzie zmniejszenie poziomu życia mieszkańców tego obszaru. Wychodzenie subregionów sudeckich już wcześniej stojących na niższym poziomie rozwoju, z zapaści społeczno – gospodarczej wywołanej pandemią Covid 19, będzie wymagało przeznaczenia na ich rozwój zdecydowanie większych środków, czego w żaden sposób nie gwarantuje tak niska alokacja w ramach RPO dla Województwa Dolnośląskiego.

W związku z powyższym Rada Miejska Jeleniej Góry wnosi o zwiększenie całkowitej alokacji w ramach RPO Województwa Dolnośląskiego, z uwzględnieniem nie tylko wskaźników statystycznych i statusu regionu przejściowego, ale przede wszystkim wyzwań społeczno – gospodarczych i realnych potrzeb rozwojowych mieszkańców obu subregionów sudeckich.

Oczekujemy zastosowania podobnego – jak w przypadku alokacji dla państw członkowskich UE – mechanizmu bezpieczeństwa, ograniczającego wysokość spadku alokacji dla poszczególnych regionów kraju do nieprzekraczalnego poziomu 30%. Wnosimy o zastosowanie mechanizmu przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi kategoriami regionów w Europie na mocy art. 105 Rozporządzenia Ogólnego i zwiększenia tym samym kwoty alokacji dla regionów przejściowych.

Rada Miejska Jeleniej Góry nie akceptuje drastycznego zmniejszenia środków alokacji dla Województwa Dolnośląskiego w obecnym programowaniu 2021-2027 aż o 61,4 % w stosunku do okresu poprzedniego.

UZASADNIENIE

Przewidziana w ramach propozycji budżetu unijnego dla Dolnego Śląska w RPO na lata 2021-2027 kwota w wysokości ok. 4 mld zł (czyli 870 mln euro) jest aż o 6 mld mniejsza w stosunku do kwoty, którą jako RPO dla Dolnego Śląska mieliśmy do dyspozycji na lata 2014-2020 (10 mld zł, ok. 2,2 mld euro). Sejmik Województwa Dolnośląskiego, na sesji w dniu 25 stycznia 2021 r. przyjął apel w sprawie konieczności zmiany zaproponowanego budżetu unijnego dla Dolnego Śląska. Planowana wysokość puli środków unijnych w RPO dla Dolnego Śląska jest rażąco niska i nie uwzględnia dynamicznego rozwoju oraz potrzeb naszego regionu. Jeżeli propozycja ta zostanie zaakceptowana, Województwo Dolnośląskie otrzyma najniższe środki na Regionalny Program Operacyjny na lata 2021-2027 w przeliczeniu na jednego mieszkańca w porównaniu z innymi województwami w Polsce. Nasz region nie będzie mógł zrealizować wielu projektów inwestycyjnych, które mają na celu podniesienie jakości życia mieszkańców Dolnego Śląska i nie da się tego zniwelować przez inne źródła finansowania unijnego lub krajowego. Mając pełną świadomość, że kwota alokacji dla Dolnego Śląska na lata 2021 — 2027 to skutek propozycji UE, apelujemy do Rządu RP o podjęcie działań, których skutkiem będzie realistyczny, a tym samym możliwy do zaakceptowania projekt dolnośląskiego RPO. Zmniejszona kwota na lata 2021-2027 sprawi, że Miasto Jelenia Góra otrzyma znacznie mniejszą kwotę na inwestycje, na budowę nowych dróg, na wsparcie przedsiębiorców, budowę i utrzymanie przedszkoli i żłobków. Zostaną również ograniczone możliwości aplikacji o dotacje na projekty realizowane przez Miasto Jelenią Górę w formule ZIT. Odbije się to negatywnie na przyszłości ekonomicznej i społecznej całego Dolnego Śląska, a także Jeleniej Góry. Ubytków tych nie zniwelują możliwości aplikowania o dotacje z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, który z założenia miał być oddzielnym wsparciem dedykowanym regionom górniczym. Stąd apelujemy do Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów o podjęcie natychmiastowych działań mających na celu znaczne zwiększenie puli środków unijnych na realizację RPO w perspektywie na lata 2021-2027 dla Dolnego Śląska.